

عنوان مقاله:

عقل انسان در قرآن و روانشناسی

محل انتشار:

اولین همایش بین المللی و دومین همایش ملی روان شناسی و دین (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

عسگر باغبان رحیمی - دانشجوی رشته عرفان اسلامی - دانشگاه محقق اردبیلی

اشرف میکائیلی - دانشیار گروه معارف اسلامی دانشگاه محقق اردبیلی

بهمن زاهدی - استادیار گروه الهیات و علوم سیاسی دانشگاه محقق اردبیلی

خلاصه مقاله:

واژه ی عقل در قرآن و روان شناسی از اهمیت ویژه ای برخوردار بوده و در موارد بسیاری به آن اشاره شده است؛ اما همچنان یکی از ناشناخته ترین ابعاد بشری به شمار می آید. این پژوهش با هدف بررسی ویژگی، قرارگاه مادی یا غیر مادی وجود حقیقی عقل انسان در منابع مذکور انجام شده و در پی آن است که آیا عقل انسان، وجودی جداگانه دارد یا همان عملکرد مغز مادی یا جوهر حقیقی انسان است که عقل نام نهاده شده است. برای انجام این پژوهش از روش توصیفی-تحلیلی استفاده شده و با مراجعه به قرآن و منابع روان شناسی، عقل و مفاهیم مرتبط با آن استخراج گردیده و ویژگی های آن ها مورد بررسی قرار گرفته است. بر اساس یافته ها، برخی روانشناسان معتقدند، مغز انسان، حالات و اعمال ذهنی را با ترکیب داده های دریافتی از سه منبع تحریک، یعنی تحریک حسی، سیگنال های حسی درون بدنی و تجربه های قبلی دریافت می کند. ترکیب آن سه، رویدادهای بی شمار عقلی را ایجاد می کند که در حقیقت عقل را تشکیل می دهد. از کاربرد مشتقات فعلی و عدم استفاده از صورت اسمی و انتساب روح به خداوند در قرآن، می توان استنباط کرد که عقل، وجودی مستقل در انسان نداشته و همان عملکرد تعقل، اندیشیدن و شناخت است که در وحدت با دیگر صفات و ویژگی های جوهر وجودی انسان یعنی روح، قرار دارد. نتیجه اینکه در روانشناسی، با توجه به تفاوت دیدگاه ها، برخی با اعتقاد به اصالت جسم، مغز را مرکز تعقل و قرارگاه عقل دانسته اند و برخی جسم و روح لطیف را و برخی نیز جسم و روح مجرد را در نظر گرفته اند. قرآن عقل را صرفا به عنوان یک قوه تعقل و فهم در نظر گرفته و قرارگاه و محل آن را روح، نفس و یا خود وجودی انسان معرفی می کند

کلمات کلیدی:

عقل، روح، انسان، قرآن، روانشناسی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1840649>

